

Βρυξέλλες, 23 Μαΐου 2023
(OR. en)

9684/23

SOC 338
GENDER 57
ECOFIN 460

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 9026/23

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων στις πολιτικές, τα προγράμματα και τους προϋπολογισμούς

Διαβιβάζονται συνημμένως στις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για το ανωτέρω θέμα, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο EPSCO κατά τη σύνοδό του που πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουνίου 2023.

Ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων στις πολιτικές, τα προγράμματα και τους προϋπολογισμούς

Συμπεράσματα του Συμβουλίου¹

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

1. Η ισότητα των φύλων και τα ανθρώπινα δικαιώματα βρίσκονται στο επίκεντρο των ευρωπαϊκών αξιών και η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών αποτελεί θεμελιώδη αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία κατοχυρώνεται στις Συνθήκες και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 8 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η Ένωση επιδιώκει, σε όλες τις δράσεις της, να εξαλείψει τις ανισότητες και να προαγάγει την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.
3. Οι πολιτικές ισότητας των φύλων έχουν ζωτική σημασία για την οικονομική ανάπτυξη, την ευημερία και την ανταγωνιστικότητα. Η ίση, πλήρης και ουσιαστική συμμετοχή τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης, αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη και τη διατήρηση μιας ευημερούσας Ένωσης. Οι μακρόπνοες απαντήσεις σε επίπεδο πολιτικών, όπως οι στόχοι της Βαρκελώνης για το 2030, είναι ουσιαστικής σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη και την προώθηση της οικονομικής ενδυνάμωσης των γυναικών.

¹ Τα συμπεράσματα εκπονήθηκαν στο πλαίσιο της επισκόπησης της εφαρμογής της πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου, με ιδιαίτερη αναφορά στον κρίσιμο τομέα προβληματισμού Η (Θεσμικοί μηχανισμοί για την προαγωγή του ρόλου των γυναικών).

4. Σύμφωνα με τη δεύτερη αρχή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων («Ισότητα των φύλων»), «Η ίση μεταχείριση και οι ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες πρέπει να διασφαλίζονται και να προωθούνται σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας. Γυναίκες και άνδρες έχουν δικαίωμα σε ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας.»² Το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που παρουσίασε η Επιτροπή έθεσε τη φιλοδοξία να μειωθεί τουλάχιστον κατά το ήμισυ το χάσμα απασχόλησης μεταξύ των φύλων το 2030 σε σύγκριση με το 2019, προκειμένου να επιτευχθεί ο γενικός στόχος της απασχόλησης τουλάχιστον του 78 % του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 64 ετών έως το 2030.
5. Η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αμειβόμενη και ποιοτική εργασία είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για να επιτευχθεί η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και τη μεταχείριση στην εργασία, διευκολύνοντας ιδίως τον συνδυασμό επαγγελματικής, οικογενειακής και ιδιωτικής ζωής.
6. Στην κατευθυντήρια γραμμή 8 για την απασχόληση τονίζεται η σημασία της στήριξης των κοινωνικών επενδύσεων, της καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και της αντιμετώπισης των ανισοτήτων, μεταξύ άλλων μέσω του σχεδιασμού των συστημάτων φορολογίας και παροχών των κρατών μελών και της αξιολόγησης του διανεμητικού αντικτύπου των πολιτικών τους στην ισότητα των φύλων. Οι κυβερνητικές αποφάσεις σχετικά με τη φορολογία και τις δαπάνες έχουν ισχυρές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις, διαμορφώνοντας τις επιλογές των ανθρώπων όσον αφορά την εργασία και την οικονομική συμμετοχή και, ως εκ τούτου, επηρεάζοντας την οικονομική αυτονομία των γυναικών και των ανδρών.

² Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017.

7. Η πλατφόρμα δράσης του Πεκίνου που εγκρίθηκε από την Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες το 1995, προσδιορίζει τους «Θεσμικούς μηχανισμούς για την προώθηση των γυναικών» (τομέας Η) ως έναν από τους δώδεκα κρίσιμους τομείς προβληματισμού και ως προϋπόθεση για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου.
8. Σύμφωνα με την παράγραφο 202 της πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου, οι κυβερνήσεις και άλλοι φορείς θα πρέπει να προωθούν μια ενεργητική και ευδιάκριτη πολιτική ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα ώστε, πριν από τη λήψη αποφάσεων, να αναλύονται οι επιπτώσεις στις γυναίκες και τους άνδρες, αντίστοιχα.³
9. Είναι πολύ σημαντικό να ακολουθηθεί μια διττή προσέγγιση όσον αφορά την ισότητα των φύλων, η οποία θα συνδυάζει τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου, δηλ. τη συστηματική ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων σε όλες τις πολιτικές, τα προγράμματα και τους προϋπολογισμούς, με ειδικές πολιτικές για την ισότητα των φύλων και στοχευμένα μέτρα.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

10. Το 2019 το Συμβούλιο κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη «να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική και συστηματική υλοποίηση και συνέχεια της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλους τους τομείς πολιτικής μέσω της ενίσχυσης των πρακτικών εργαλείων της ενσωμάτωσης, μεταξύ άλλων μέσω της θέσπισης ειδικών στόχων και δεικτών για το φύλο, της αξιολόγησης των επιπτώσεων των νομοθετικών μέτρων και των μέτρων πολιτικής σε σχέση με το φύλο και της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού, καθώς και μέσω διατομεακών μηχανισμών συνεργασίας και λογοδοσίας για την παρακολούθηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε επίπεδο ΕΕ και σε επίπεδο κρατών μελών.»⁴

³ Ηνωμένα Έθνη, *Διακήρυξη του Πεκίνου του 1995 και Πλατφόρμα Δράσης της Τέταρτης Παγκόσμιας Διάσκεψης για τις Γυναίκες*, Οκτώβριος 1995

⁴ Έγγρ. 14938/19.

11. Το 2021 το Συμβούλιο κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «να εντείνει τις προσπάθειές της να ενσωματώσει συστηματικά τη διάσταση του φύλου σε όλες τις μελλοντικές στρατηγικές και πολιτικές της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της συνεκτίμησης της ισότητας των φύλων στον προϋπολογισμό» και «της ανάπτυξης μεθοδολογίας για την παρακολούθηση της ισότητας των φύλων» και «της σταδιακής ενίσχυσης της ανάλυσης ως προς το φύλο των σχετικών νομοθετικών και πολιτικών μέτρων της ΕΕ, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας, ως βασικών εργαλείων για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου».⁵
12. Το 2022 το Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη να προωθήσουν την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου κατά τη στήριξη των ατόμων, ιδίως των γυναικών και των κοριτσιών, που έχουν εκτοπιστεί από την Ουκρανία και άλλα μέρη του κόσμου. Κάλεσε επίσης τα κράτη μέλη να προαγάγουν την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και της νεολαίας στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, σε όλους τους τομείς, και με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα. Επιπλέον, το Συμβούλιο κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις έρευνες, αποφάσεις και πολιτικές που σχετίζονται με την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση και σε όλες τις πολιτικές που σχετίζονται με την ενεργειακή φτώχεια⁶.
13. Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ισότητα των φύλων 2020-2025 αναφέρει ότι «η συμπερίληψη αυτής της διάστασης σε όλες τις πολιτικές και τις διαδικασίες της ΕΕ είναι εξαιρετικά σημαντική για την επίτευξη του στόχου της ισότητας των φύλων.»⁷

⁵ Έγγρ. 12829/21.

⁶ Έγγρ. 15133/22.

⁷ Έγγρ. 6678/20.

14. Το Συμβούλιο της Ευρώπης ορίζει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου ως εξής: η (ανα)διοργάνωση, η βελτίωση, η ανάπτυξη και η αξιολόγηση διεργασιών πολιτικής με σκοπό να ενσωματωθεί η διάσταση της ισότητας των φύλων σε όλες τις πολιτικές, σε όλα τα επίπεδα και σε όλα τα στάδια, από τους φορείς που κατά κανόνα συμμετέχουν στις διαδικασίες χάραξης πολιτικής⁸.
15. Η επιτυχής εφαρμογή της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου απαιτεί συνολική πολιτική δέσμευση, μεταξύ άλλων, για εκ των προτέρων εκτιμήσεις επιπτώσεων ανάλογα με το φύλο, και για αξιολόγηση των πολιτικών, ισχυρούς θεσμικούς μηχανισμούς και ανάπτυξη ικανοτήτων. Οι στατιστικές και οι δείκτες ανά φύλο είναι απαραίτητα εργαλεία για την υλοποίηση των στόχων των πολιτικών για την ισότητα των φύλων.
16. Η εφαρμογή της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, μεταξύ άλλων με τη θεσμοθέτηση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό, είναι ουσιώδους σημασίας για τη χρηματοδότηση σχετικών πολιτικών για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων.
17. Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των εκάστοτε κρίσεων, η εφαρμογή της διάστασης της ισότητας των φύλων στις αναλύσεις, τις αξιολογήσεις και την κατάρτιση του προϋπολογισμού είναι ιδιαίτερα σημαντική για την επιτυχή αντιμετώπιση των επίμονων χασμάτων μεταξύ των φύλων και, ως εκ τούτου, για την επιτάχυνση της προόδου προς την ισότητα των φύλων. Τα μέτρα αντιμετώπισης κρίσεων, μεταξύ των οποίων τα μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 και του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, έχουν τη δυνατότητα να γεφυρώσουν σταδιακά τα μακροχρόνια χάσματα μεταξύ των φύλων και να συμβάλουν στην πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης και της ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και να προωθήσουν την οικονομική ενδυνάμωση των γυναικών που θα οδηγήσει σε ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα χωρίς αποκλεισμούς.

⁸ Συμβούλιο της Ευρώπης. Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου: εννοιολογικό πλαίσιο, μεθοδολογία και παρουσίαση ορθών πρακτικών. Στρασβούργο, 1998.

18. Στην αιτιολογική σκέψη 28 του κανονισμού για τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) επισημαίνεται ότι οι γυναίκες έχουν πληγεί ιδιαίτερα από την κρίση της νόσου COVID-19⁹.
19. Το άρθρο 18 παράγραφος 4 στοιχείο β) του κανονισμού απαιτεί από τα κράτη μέλη να παρέχουν «επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας συμβάλλει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που εντοπίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις (...) προς το οικείο κράτος μέλος, ή των προκλήσεων που εντοπίζονται σε άλλα σχετικά έγγραφα που έχουν εγκριθεί επίσημα από την Επιτροπή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.»
20. Το άρθρο 18 παράγραφος 4 στοιχείο ιε) του κανονισμού απαιτεί από τα κράτη μέλη να παρέχουν επεξήγηση «του τρόπου με τον οποίο τα μέτρα του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να συμβάλουν στην ισότητα των φύλων και στις ίσες ευκαιρίες για όλους και στην ενσωμάτωση αυτών των στόχων, σύμφωνα με τις αρχές 2 και 3 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, και με τον στόχο 5 του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη και, κατά περίπτωση, την εθνική στρατηγική για την ισότητα των φύλων.»
21. Τον Νοέμβριο του 2022, η συμβουλευτική επιτροπή για την ισότητα ευκαιριών γυναικών και ανδρών εξέδωσε γνωμοδότηση σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στους προϋπολογισμούς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο¹⁰, η οποία περιέχει συστάσεις προς τα κράτη μέλη, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο.

⁹ ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17. Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241>

¹⁰ Συμβουλευτική επιτροπή για την ισότητα ευκαιριών γυναικών και ανδρών, *Opinion on gender mainstreaming in budgets at national, regional, and local level in the EU* (Γνωμοδότηση σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στους προϋπολογισμούς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στην ΕΕ). https://commission.europa.eu/publications/opinions-advisory-committee-equal-opportunities-women-and-men_en

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ

22. Την έκθεση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) με τίτλο «Evidence to action: *gender equality and gender mainstreaming in the COVID-19 recovery*»¹¹ (Ανάγκη δράσης: Ισότητα των φύλων και ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19) η οποία παρουσιάζει, μεταξύ άλλων, ανάλυση των διατάξεων περί ισότητας των φύλων που περιλαμβάνονται στον κανονισμό MAA και ανάλυση της ισότητας των φύλων στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ).
23. Τη διαπίστωση του EIGE ότι η διάσταση της ισότητας των φύλων έλειπε από την αρχική πρόταση κανονισμού για τον MAA.
24. Τη διαπίστωση του EIGE ότι μόνο ένα πολύ μικρό μέρος των δράσεων και των μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται από τα κράτη μέλη στα οικεία ΣΑΑ εστιάζουν σε μέτρα που συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου, παρά το γεγονός ότι ο μετριασμός των δυσμενών κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στις γυναίκες, μεταξύ άλλων πληττόμενων ομάδων, αποτελεί γενικό στόχο του MAA.
25. Τη διαπίστωση του EIGE ότι η στενότερη συμμετοχή εμπειρογνομόνων σε θέματα ισότητας των φύλων στα κράτη μέλη κατά την προετοιμασία και την κατάρτιση των εθνικών ΣΑΑ θα μπορούσε να έχει οδηγήσει σε πιο αποτελεσματικά μέτρα για την προώθηση συνεργειών με τις εθνικές προτεραιότητες σε επίπεδο πολιτικών για την ισότητα των φύλων, για τη στήριξη της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στα σχέδια και για την αντιμετώπιση των προκλήσεων σε θέματα ισότητας των φύλων που προκύπτουν από την πανδημία COVID-19.
26. Τη διαπίστωση του EIGE ότι τα δεδομένα ανά φύλο και τα εργαλεία ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου είναι απαραίτητα για την παροχή των απαραίτητων δεδομένων, πληροφοριών και μέσων για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στα ΣΑΑ.¹²

¹¹ Έγγρ. 9298/1/23 REV 1.

¹² EIGE, *Evidence to action: gender equality and gender mainstreaming in the COVID-19 recovery*, (Ανάγκη δράσης: Ισότητα των φύλων και ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19), σ. 36.

27. Την ανάλυση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον ΜΑΑ όσον αφορά τον αντίκτυπό του στην ισότητα. Σε αυτήν καταδεικνύεται ότι τα κράτη μέλη αντιμετώπισαν τις προκλήσεις στον τομέα της ισότητας των φύλων με διάφορους τρόπους στα οικεία ΣΑΑ μέσω ειδικών μεταρρυθμίσεων με δυνητικά μακροχρόνια αποτελέσματα, μέσω στοχευμένων επενδύσεων και μέσω της ενσωμάτωσης της διάστασης της ισότητας σε διάφορους τομείς πολιτικής, και ότι στα εθνικά ΣΑΑ που εγκρίθηκαν έως τον Νοέμβριο του 2022 το ποσοστό των μέτρων με έμφαση στην ισότητα των φύλων κυμαινόταν από 8 % έως 11 % για τα τρία κράτη μέλη με την υψηλότερη κατάταξη¹³.

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ΟΤΙ

28. Τα παρόντα συμπεράσματα βασίζονται σε προηγούμενες εργασίες και πολιτικές δεσμεύσεις του Συμβουλίου, της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και αρμόδιων φορέων στον συγκεκριμένο τομέα, καθώς και στα έγγραφα του παραρτήματος.

¹³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πίνακας αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα - Θεματική ανάλυση για την ισότητα, Ιανουάριος 2023.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους και λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές ιδιαιτερότητες, αλλά και με σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων:

29. Να εντείνουν τις προσπάθειες για την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου μέσω θεσμικών μηχανισμών σε όλα τα επίπεδα, καθώς και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με τους εξής τρόπους:

- α) διασφάλιση ότι η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου εφαρμόζεται αποτελεσματικά στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης και σε όλες τις κυβερνητικές πολιτικές κατά τρόπο που αξιοποιεί πλήρως τη διαθέσιμη εμπειρογνώσια σε θέματα ισότητας των φύλων·
- β) συνέχιση της εφαρμογής των προηγούμενων συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με αποτελεσματικούς θεσμικούς μηχανισμούς, και θέσπιση εντός όλων των υπουργείων συντονιστικών μηχανισμών που παρέχουν επαρκείς γνώσεις και τεχνικές δεξιότητες για να διασφαλιστεί η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλους τους τομείς πολιτικής·
- γ) εξασφάλιση διυπουργικού συντονισμού για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην κυβερνητική πολιτική, προκειμένου να ενισχυθεί η εφαρμογή ορθών πρακτικών και διδαγμάτων και να διευκολυνθούν οι ανταλλαγές τους·
- δ) θέσπιση εθνικών στόχων πολιτικής, πλαισίων πολιτικής ή στρατηγικών για την ισότητα των φύλων, καθώς και σχεδίων δράσης· και
- ε) παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εργασιών για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των φύλων.

30. Να διασφαλίσουν την έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή μέτρων για την ενίσχυση της ισότητας των φύλων στα εθνικά ΣΑΑ, καθώς και σε άλλα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, και να βεβαιωθούν ότι η ισότητα των φύλων λαμβάνεται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης διαθέσιμων εργαλείων, όπως δημόσιες συμβάσεις στις οποίες συνεκτιμάται η διάσταση του φύλου.
31. Να προωθήσουν και να αναπτύξουν τη συλλογή, την ανάλυση, τη δημοσίευση και τη χρήση στατιστικών στοιχείων ανά φύλο ως βάση για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλους τους τομείς πολιτικής, χωρίς να δημιουργείται υπερβολικός διοικητικός φόρτος, με τους εξής τρόπους:
- α) διασφάλιση ότι το εθνικό στατιστικό σύστημα και οι αρμόδιες κυβερνητικές αρχές συλλέγουν, αναλύουν και παρουσιάζουν στατιστικά στοιχεία ανά φύλο, και τα δημοσιοποιούν·
 - β) διασφάλιση της παροχής επαρκών πόρων στις εθνικές στατιστικές αρχές που συντονίζουν τη συλλογή και την επεξεργασία στατιστικών στοιχείων, ώστε να ανταποκρίνονται επαρκώς στην ανάγκη για στοιχεία ανά φύλο·
 - γ) επιφόρτιση των κυβερνητικών αρχών με την υποχρέωση να περιλαμβάνουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με άτομα ή ομάδες ατόμων, τα οποία πρέπει να αναλύονται ανά φύλο και να συνδυάζονται, κατά περίπτωση, με άλλα σχετικά χαρακτηριστικά σε όλες τις εκθέσεις προς την κυβέρνηση, σε όλους τους τομείς πολιτικής·
 - δ) παροχή στους δημόσιους υπαλλήλους πρόσβασης σε μεθοδολογική υποστήριξη, καθοδήγηση και κατάρτιση, ώστε να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τη σημασία της συλλογής δεδομένων ανά φύλο, να καταστούν ικανοί να εργάζονται αποτελεσματικά με στατιστικές ανά φύλο και να κατανοήσουν καλύτερα τη συνάφεια των εν λόγω στατιστικών· και
 - ε) λήψη συγκεκριμένων μέτρων για να διασφαλιστεί ότι η συλλογή στατιστικών ανά φύλο ενσωματώνεται και καθίσταται απαίτηση στον δημόσιο τομέα.

32. Να εξασφαλίσουν επαρκή και στοχευμένη χρηματοδότηση μέτρων μείωσης των έμφυλων ανισοτήτων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για τη μείωση του οικονομικού χάσματος, του χάσματος όσον αφορά την απασχόληση, του μισθολογικού και του συνταξιοδοτικού χάσματος, του χάσματος στην φροντίδα, και μέτρων που συμβάλλουν στην πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, καθώς και μέτρων για την επακολούθηση των πρόσφατων συστάσεων του Συμβουλίου που στηρίζουν την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και μακροχρόνια φροντίδα.
33. Να προωθήσουν συστηματικά την ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων σε όλα τα στάδια της χάραξης πολιτικής και της νομοθεσίας συμπεριλαμβανομένων του σχεδιασμού, της λήψης αποφάσεων, της εφαρμογής και της αξιολόγησης, και να συνεχίσουν να ενισχύουν την πολιτική δέσμευση και λογοδοσία για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου.
34. Να συνεργάζονται με εμπειρογνώμονες σε θέματα ισότητας των φύλων, μεταξύ άλλων μέσω ουσιαστικών διαβουλεύσεων με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και με την ακαδημαϊκή κοινότητα, ώστε να διασφαλιστεί ότι η διάσταση της ισότητας των φύλων περιλαμβάνεται σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της αξιολόγησης όλων των σημαντικών πρωτοβουλιών.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους και λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές ιδιαιτερότητες αλλά και με σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων:

35. Να ενσωματώσουν τη διάσταση του φύλου σε όλες τις διαδικασίες χάραξης πολιτικής, τα προγράμματα και τους προϋπολογισμούς με τους εξής τρόπους:
- α) συλλογή, διάδοση, ανάλυση και χρήση δεδομένων ανά φύλο·
 - β) διατύπωση συγκεκριμένων στόχων πολιτικής και ειδικών στόχων για τη γεφύρωση του υφιστάμενου χάσματος μεταξύ των φύλων·
 - γ) αξιοποίηση των διαθέσιμων εργαλείων και μεθοδολογιών για την ενίσχυση των διαδικασιών ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων· και
 - δ) έγκριση καθοδηγητικών εγγράφων πολιτικής, ώστε να διασφαλίζεται η συστηματική μακροπρόθεσμη εφαρμογή της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, μεταξύ άλλων στη διαδικασία του προϋπολογισμού, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.
36. Να διασφαλίσουν ότι οι πτυχές της ισότητας των φύλων στις δημοσιονομικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις και στις μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας συνεκτιμώνται πλήρως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και ότι το Εξάμηνο αξιοποιείται στο έπακρο των δυνατοτήτων του για την προώθηση της ισότητας των φύλων στην Ένωση.
37. Να παρακολουθούν και να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου που έχει ήδη πραγματοποιηθεί, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού, για παράδειγμα μέσω της ανάθεσης εξωτερικών και ανεξάρτητων αξιολογήσεων.
38. Να εκτιμήσουν και να αξιολογήσουν τον διανεμητικό αντίκτυπο των πολιτικών και της κατανομής της χρηματοδότησης και άλλων πόρων στις γυναίκες και τους άνδρες, ώστε να καταστεί δυνατή η λήψη αποτελεσματικών στοχευμένων μέτρων στο μέλλον.
39. Να διασφαλίσουν τη συστηματική ανάπτυξη ικανοτήτων, τη συστηματική χρήση μεθοδολογικών εργαλείων και την ουσιαστική διαβούλευση με εμπειρογνώμονες σε θέματα ισότητας των φύλων, καθώς και να προωθήσουν τη διατομεακή συνεργασία, ώστε να διευκολυνθεί και να ενισχυθεί η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλους τους τομείς πολιτικής.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

40. Να διασφαλίσει τη συστηματική ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων στις πρωτοβουλίες πολιτικής, όπως τονίζεται στη στρατηγική της για την ισότητα των φύλων 2020-2025, και να υλοποιήσει τη δέσμευσή της για τη δημιουργία μιας Ένωσης ισότητας.
41. Να προωθήσει κοινό ενωσιακό ορισμό της έννοιας της «συνεκτίμησης της ισότητας των φύλων στον προϋπολογισμό», η οποία ορίζεται από το Συμβούλιο της Ευρώπης ως «αξιολόγηση των προϋπολογισμών με βάση το φύλο μέσω της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλα τα επίπεδα της διαδικασίας κατάρτισης προϋπολογισμού και μέσω της αναδιάρθρωσης των εσόδων και δαπανών κατά τρόπο τέτοιο ώστε να προωθείται η ισότητα των φύλων.»¹⁴
42. Να διασφαλίσει ότι οι πτυχές της ισότητας των φύλων ενσωματώνονται στην εφαρμογή του προϋπολογισμού της ΕΕ, προκειμένου να γεφυρωθεί το επίμονο χάσμα μεταξύ των φύλων, ιδίως μέσω χρηματοδοτικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας των φύλων και της οικονομικής ενδυνάμωσης των γυναικών σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ, καθώς και με την πλήρη εφαρμογή της μεθοδολογίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παρακολούθηση των δαπανών για την ισότητα των φύλων στον προϋπολογισμό της ΕΕ.
43. Να μεριμνήσει για την παρουσίαση των στατιστικών ανά φύλο σε όλες τις εκθέσεις της Επιτροπής και για τη συνεπή χρήση των στατιστικών αυτών στα έγγραφα πολιτικής, μεταξύ άλλων κατά την κατάρτιση της ετήσιας κοινής έκθεσης για την απασχόληση, ώστε να αποκαλυφθεί και να γεφυρωθεί σταδιακά το εναπομένον χάσμα μεταξύ των φύλων.
44. Να ενισχύσει τις προσπάθειες ενσωμάτωσης της διάστασης της ισότητας των φύλων στην υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ΜΑΑ.

¹⁴ Συμβούλιο της Ευρώπης (2005), Τελική έκθεση του 2005 της Ομάδας Ειδικών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην κατάρτιση του προϋπολογισμού (EG-S-GB), EG-S-GB (2004) RAP FIN· Τμήμα Ισότητας, Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Συμβούλιο της Ευρώπης, Στρασβούργο, σ. 10. Διατίθεται στη διεύθυνση: [Genderbudgeting \(coe.int\)](http://Genderbudgeting(coe.int))

45. Να διασφαλίσει την ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων στην κατάρτιση πιθανών μελλοντικών δεσμών μέτρων για την αντιμετώπιση κρίσεων και άλλων πρωτοβουλιών, με τους εξής τρόπους:
- α) ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων σε μελλοντικές νομοθετικές πράξεις που αφορούν δέσμες μέτρων για την αντιμετώπιση κρίσεων·
 - β) συστηματική ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο της αντιμετώπισης κρίσεων και στη διαχείριση κρίσεων·
 - γ) συμπερίληψη εμπεριστατωμένης ανάλυσης του τρόπου με τον οποίο εφαρμόστηκε η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε ενδιάμεσες εκθέσεις και εκθέσεις επανεξέτασης στο πλαίσιο της αντιμετώπισης κρίσεων· και
 - δ) προώθηση των διαθέσιμων εργαλείων που υποστηρίζουν την ενσωμάτωση θεμάτων ισότητας των φύλων στο πλαίσιο της αντιμετώπισης κρίσεων σε εθνικό επίπεδο.
46. Να διασφαλίσει τις αναγκαίες δομές και ικανότητες για την αποτελεσματική καθοδήγηση, συντονισμό, παρακολούθηση και αξιολόγηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις διαδικασίες της Επιτροπής, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον προϋπολογισμό της ΕΕ, τα ταμεία και τα αντίστοιχα προγράμματα δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ.
-

Έγγραφα αναφοράς

1. Διοργανικό έγγραφο της ΕΕ

Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017.

https://commission.europa.eu/publications/european-pillar-social-rights-booklet_en

2. Νομοθεσία της ΕΕ

Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241>

3. Συμβούλιο

Όλα τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την επισκόπηση της πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου και άλλα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ισότητα των φύλων και άλλα σχετικά θέματα, ιδίως τα αναφερόμενα κατωτέρω:

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την αποτελεσματικότητα των θεσμικών μηχανισμών για την προώθηση των γυναικών και την ισότητα των φύλων (17605/13)

https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/139978.pdf

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών στον τομέα της λήψης αποφάσεων (14327/15)

[pdf \(europa.eu\)](#)

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με οικονομίες ίσων ευκαιριών ως προς το φύλο στην ΕΕ: Η μελλοντική πορεία: Αποτίμηση των 25 ετών εφαρμογής της πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου (14938/19)

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14938-2019-INIT/el/pdf>

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την αντιμετώπιση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων: Αποτίμηση και καταμερισμός της αμειβόμενης εργασίας και της μη αμειβόμενης εργασίας φροντίδας (13584/20)

[pdf \(europa.eu\)](#)

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον κοινωνικοοικονομικό αντίκτυπο της νόσου COVID-19 στην ισότητα των φύλων (8884/21)
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 10/2021 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό της ΕΕ (12829/21)

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12829-2021-INIT/el/pdf>

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα «Η ισότητα των φύλων σε διαταραγμένες οικονομίες: Εστίαση στη νέα γενιά» (15133/22)

[pdf \(europa.eu\)](#)

- Απόφαση (ΕΕ) 2022/2296 του Συμβουλίου της 21ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών. (ΕΕ L 304 της 24.11.2022, σ. 67)

[EUR-Lex - 32022D2296 - EL - EUR-Lex \(europa.eu\).](#)

4. Τριάδα Προεδριών

Δήλωση της τριάδας Προεδριών σχετικά με την ισότητα των φύλων, η οποία υπεγράφη από τη Γαλλία, την Τσεχική Δημοκρατία και τη Σουηδία (Ιανουάριος 2022)

https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/trio-presidency-declaration-on-gender-equality-france-the-czech-republic-and-sweden-2022-2023_1.pdf

5. Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Έκθεση του 2023 για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση
[SWD (2023)55final]

[Στρατηγική για την ισότητα των φύλων \(europa.eu\)](#)

Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025. 6678/20. [Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής: COM(2020) 152 final.]

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>

Το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (6649/21 + ADD 1 + ADD 2)

[pdf \(europa.eu\)](#)

Πίνακας αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα - Θεματική ανάλυση για την ισότητα, Ιανουάριος 2023.

Γνωμοδότηση σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στους προϋπολογισμούς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στην ΕΕ, από τη συμβουλευτική επιτροπή για την ισότητα ευκαιριών γυναικών και ανδρών https://commission.europa.eu/publications/opinions-advisory-committee-equal-opportunities-women-and-men_en

6. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 23ης Ιουνίου 2022, σχετικά με την εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας [2021/2251(INI)]

7. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE)

Evidence to action: gender equality and gender mainstreaming in the COVID-19 recovery, (Ανάγκη δράσης: Ισότητα των φύλων και ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19) (9298/1/23 REV 1)

Gender budgeting. Mainstreaming gender into the EU budget and macroeconomic policy framework (Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό της ΕΕ και στο πλαίσιο μακροοικονομικής πολιτικής), 2018.

<https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-budgeting>)

Gender Impact Assessment: Gender Mainstreaming Toolkit (Αξιολόγηση επιπτώσεων ανάλογα με το φύλο: εργαλειοθήκη της ΕΕ για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου), 2016. <https://eige.europa.eu/publications/gender-impact-assessment-gender-mainstreaming-toolkit>

8. Συμβούλιο της Ευρώπης

Τελική έκθεση του 2005 της Ομάδας Ειδικών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην κατάρτιση του προϋπολογισμού (EG-S-GB), EG-S-GB (2004) RAP FIN· Τμήμα Ισότητας, Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Συμβούλιο της Ευρώπης, Στρασβούργο, σ. 10.

[Gender budgeting \(coe.int\)](https://rm.coe.int/Gender-budgeting)

Η κατάρτιση δημόσιων προϋπολογισμών με την οπτική του φύλου – Πρακτική εφαρμογή – Εγχειρίδιο CDEG(2008)15 (2009).

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680599880>

Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου: εννοιολογικό πλαίσιο, μεθοδολογία και παρουσίαση ορθών πρακτικών. Στρασβούργο, 1998.

9. Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)

Development Assistance Committee gender equality policy marker (Δείκτης πολιτικής για την ισότητα των φύλων της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας)

[Δείκτης πολιτικής για την ισότητα των φύλων της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας - ΟΟΣΑ](#)

Draft for discussion - OECD Best Practices for Gender Budgeting (2022) (Σχέδιο για συζήτηση - Βέλτιστες πρακτικές του ΟΟΣΑ για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό) (2022)

[Βέλτιστες πρακτικές του ΟΟΣΑ για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό](#)

Gender budgeting in OECD countries (Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στην κατάρτιση του προϋπολογισμού στις χώρες του ΟΟΣΑ) (2017)

<https://www.oecd.org/gender/Gender-Budgeting-in-OECD-countries.pdf>

Towards gender-inclusive recovery (Προς μια συμπεριληπτική ως προς το φύλο ανάκαμψη) (2021)

<https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/towards-gender-inclusive-recovery-ab597807/>

10. Ηνωμένα Έθνη

Η διακήρυξη και πλατφόρμα δράσης του Πεκίνου (ατζέντα των Ηνωμένων Εθνών για την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών)

<https://www.refworld.org/docid/3dde04324.html>

Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW)

[Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών \(un.org\)](#)